

Teologisk reflektion om könsidentitet – uppfodrande för kyrkomötet

»reflektion som bör få konsekvenser för vem som kan bli biskop, präst och diakon i Svenska kyrkan«

Det är snart 10 år sedan Svenska kyrkans kyrkomöte 2009 beslutade att samkönade par kan vigas i Svenska kyrkan. När året för 10-årsjubileet närmar sig är det rimligt att sumnera, liksom att se framåt och ta steg vidare.

Beslutet 2009 var en kompromiss. Det innebar att det i alla församlingar ska finnas präster som viger samkönade par, men den enskilda prästen har inte skyldighet att viga. Åren efter beslutet blev det alltmer självklart med en gemensam vigselordning. Det märktes i remissvaren om kyrkohandboken – och hur svaren förändrades. År 2014 var det många församlingar som särskilt betonade att det är bra med en gemensam ordning. I den uppföljande remissomgången två år senare var det ett fåtal remissinstanser som ens kommenterade den gemensamma vigselordningen. I och med kyrkomötets beslut 2017 om en ny kyrkohandbok, som togs i bruk pingsten 2018, har det gemensamma blivit det normala.

Så kanske är allt frid och fröjd då? Knappast. Under 2018 har några nytilträdde kyrkoherdar som blivit intervjuade i lokalmedia skapat upprörda känslor som spritt sig långt utanför respektive församlingsgräns. Dessa kyrkoherdar hör till den grupp av präster som själva inte viger samkönade par, men som är helt införstådda med församlingens ansvar. Kyrkoherdarnas svar verkar dock inte ha imponerat på tidningsläsarna, och i tidningarnas kommentarfält har människor lagt ut texten. Där blir det uppenbart att människor har helt andra förväntningar på Svenska kyrkan. Och kompromissen från 2009 ter sig idag allt mer problematisk vad gäller människosynen som finns i bakgrunden, liksom den gudsbild som skymtar fram så fort det borrar lite djupare, utifrån den avslöjande frågan om varför somliga präster inte vill viga samkönade par.

Huvudfrågan är nu inte som på 00-talet vigseln, utan istället den gemensamma utgångspunkten om allas lika värde och allas rätt att bli bemötta på ett

respektfullt sätt av de som företräder Svenska kyrkan (som ett utskott i kyrkomötet 2016 uttryckte sig med anledning av en motion då om behörighetskrav för präster).

I botten finns det synsätt som betonas i samtalsdokumentet ”Homosexuella i kyrkan” (ett dokument som kom i början av 2000-talet) om att Svenska kyrkan inte får sanktionera eller driva en verksamhet som syftar till att bota homosexualitet. Jag är övertygad om att Svenska kyrkan kommande år med kraft behöver skaffa sig mer kunskap om könsidentitet och fördjupa om människosyn och gudsbild. Att betona vad det innebär att inte göra skillnad på människor oavsett ålder, kön, hudfärg – eller vilken könsidentitet en person har. Den teologiska reflektionen behöver få konsekvenser för vem som kan bli biskop, präst och diakon i Svenska kyrkan.

Vid hearing i Uppsala stift hösten 2018 inför valet av ny stiftsbiskop ställdes en fråga till biskopskandidaterna om vilka deras råd var ”till präster och diakoner som möter människor som funderar över sin sexualitet och sin könsidentitet”. Det är en central fråga. Frågeställningen handlar just om människors identitet och vad Svenska kyrkans företrädare, och särskilt kyrkans ämbetsbärare, förmedlar för människosyn och vilken hållning som uttrycks om Guds förhållande till människan. Svenska kyrkan behöver här vara glasklar. En människas identitet är inte en åsiktsfråga som andra kan tycka lite olika om. Varje människa är älskad av Gud och ska alltid bemötas med varsamhet och aktning. Svenska kyrkan har ansvar för vilket förhållningssätt som möter varje människa som i förtroende vänder sig till Svenska kyrkan. Det är hög tid för kyrkomötet att ta frågorna om människors könsidentitet på allvar.

BOEL HÖSSJER SUNDMAN

